

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

22.08 2024-cü il tarixli
3-28/32-5407/2024 nömrəli əmrinə
47 nömrəli əlavə

“Poliqrafiya üzrə dizayner”
İxtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Mündəricat

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlər	3
2. Ümumi Məlumat	5
3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri	6
4. Peşənin profili və tələb olunan səriştələr	6
5. Proqramın təlim nəticələri.....	11
6. Tədris planı (modul strukturu)	12
7. Modul spesifikasiyası	15
8. Attestasiya və qiymətləndirmə.....	27
9. Tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər	27
10. Təvsiyə edilən alət və avadanlıqların siyahısı	28

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlər

SERTİFİKAT – müəyyən istiqamət üzrə təlim nəticələrinin əldə edilməsini təsdiq edən sənəd;

BACARIQ – tapşırıqların yerinə yetirilməsi və problemlərin həll edilməsi üçün biliklərin tətbiqini və təcrübənin istifadəsini özündə birləşdirir. Bacarıq minimal vaxt və enerji (və ya hər ikisini) sərf etməklə, əvvəlcədən müəyyən edilmiş nəticələrin əldə olunmasına yönəldilmiş xüsusiyyətdir.

BİLİK – təlim (öyrənmə) prosesi vasitəsilə informasiyanın mənimsənilməsinin nəticəsidir. Bilik fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı fakt, prinsip, nəzəriyyə və praktikanın əsasını təşkil edir.

KOMPETENSIYA (SƏRİŞTƏ) – şəxsin müvafiq bilik, bacarıq və yanaşmadan istifadə edərək, fəaliyyəti peşəkar mühitdə tələb olunan standartlara uyğun icra etmə bacarığıdır;

TƏLİM NƏTİCƏSİ – təhsilalanın nələri bildiyini, mənimsədiyini və təlim prosesini bitirdikdən sonra nəyi edə biləcəyini göstərən, eləcə də bilik, bacarıq və kompetensiyaları (sərişteləri) müəyyən edən göstəricilərdir;

QIYMƏTLƏNDİRMƏ MEYARLARI – tədris kursu və ya modulu çərçivəsində nəzərdə tutulan təlim nəticələrini təhsilalan tərəfindən hansı səviyyədə mənimsənilməsini müəyyən etmək məqsədi ilə qiymətləndirən tərəfindən istifadə olunan ölçü vahidləridir;

FƏRDİ MÜHAFİZƏ VASİTƏSİ (FMV): işçinin sağlamlığını və təhlükəsizliyini iş prosesinin və ətraf mühitin zədələyici faktorlarından qorumaq məqsədilə işçi tərəfindən istifadə edilən geyim, alət, vasitə, avadanlıq və cihazlar,

FÖVQƏLADƏ HAL: iş yerində meydana gələ biləcək yanğın, partlayış, təhlükəli kimyəvi maddələrdən yaranan yayılma, təbii fəlakət kimi təxirəsalınmaz müdaxilə, mübarizə, ilkin yardım və ya təxliyəsi vacib olan hadisələr,

KATALOQ: tapılmasını asanlaşdırmaq məqsədilə müəyyən ardıcılıqla tərtiblənmiş əşyaların siyahısı;

MAKET: dizaynın ümumi quruluşunu və xüsusiyyətlərini təsvir etmək məqsədi ilə hazırlanan nümunə;

OFSET: çap qəlibi üzərindəki rəngin və ya şəklın rezin lövhəyə, oradan da kağız üzərinə köçürülməsi ilə hazırlanan çap üsulu;

PALİTRA: rəsm proqramlarında və ya qrafik redaktorlarda kompüterin aparat təminatının imkanları ilə müəyyən olunan mümkün rənglər toplusu;

PLAKAT: küçə və ya ictimai yerlərdə təbliğat, məlumat və ya reklam məqsədilə asılan qısa mətnli iri şəkil, böyük elan;

PLANŞET: üzərində iri çertyoj kağızlarını işləmək üçün dördbucaq taxta lövhə;

KOMPÜTER DƏSTƏKLİ LAYİHƏLƏNDİRMƏ: kompüterdə müvafiq vektor, rəsm (bitmap), CAD (kompüterlə dizaynların avtomatlaşdırılması) və səhifələmə proqram təminatları.

2. Ümumi Məlumat

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”, “Peşə təhsilinin dövlət standartları”nın tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

Təhsil/təlim proqramının məqsədi Əmək bazarının tələblərinə uyğun “Poliqrafiya dizayneri” peşəsi üzrə rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaqdır.

Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):	030824
İxtisasın adı:	Poliqrafiya üzrə dizayner
İxtisas qrupu:	Elektron yığma və səhifələmə
Peşə təhsili pilləsi üzrə səviyyə:	İlk peşə təhsili
Məşğulluq təsnifatında kodu:	2166
ISCED kodu:	
Qəbul şərtləri:	Ən azı ümumi orta təhsil bazası haqqında sənəd
Peşə üçün spesifik tələblər:	Müəyyən edilməmişdir
Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyəsi:	3
Təhsil müddəti:	1 il /6 ay

3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri

Poliqrafiya üzrə dizayner hər bir məhsul üçün müvafiq dizayn layihəsini formalaşdırır, xüsusi proqram təminatı və ya redaktə proqramlarından istifadə edərək poliqrafiya məhsullarının müvafiq dizaynını tərtib edən və məhsulun dizayn işlərində müştərinin tələb və istəklərini də nəzərə almaqla tamamlayan ixtisaslaşmış şəxsdir.

Özünüməşğulluq üçün yaxşı imkanlar mövcuddur.

4. Peşənin profili və tələb olunan səriştələr

4.1. Vəzifə və funksiyalar

Vəzifələr		Fəaliyyətlər		Qiymətləndirmə meyarı	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Təsviri
A	Müştəri tələb və ehtiyaclarını müəyyənləşdirir və bilir	A1	Keyfiyyət tələblərini müəyyənləşdirir	A1.1	Məhsul ilə bağlı keyfiyyət tələblərini müəyyənləşdirir
				A1.2	Müəyyən hallarda dizayn layihəsinin formalaşdırılması ilə bağlı öz şəxsi təcrübələrinə əsaslanaraq müştəriyə təkliflər verir
				A1.3	Məhsulun təhvil verilmə tarixi və xərci kimi məsələlər ilə bağlı müştəri və ya digər səlahiyyətli şəxslər ilə razılıq əldə edir
B	Dizayn ediləcək məhsul növünə uyğun dizayn layihəsi tərtib edə bilir	B1	Məhsullarının növlərinə uyğun dizayn layihəsini seçir	B1.1	Məhsul dizaynının kompüter dəstəkli layihələndirmə üzrə proqram təminatları və ya digər müvafiq dizayn və redaktə proqramları vasitəsi ilə hazırlanması halında kompüterini hazırlayır
				B1.2	Poliqrafiya məhsullarının növlərinə uyğun dizayn layihəsini seçir

				B1.3	Müştəri tələbləri və məhsulun istifadə məqsədinə uyğun olaraq orijinal dizayn layihəsini formalaşdırır
				B1.4	Hazırladığı dizayn layihəsinin müştərinin tələb və istəklərinə müvafiq olmasını yoxlayır
C	Poliqrafiya işlərinə hazırlıq görməyi bacarır	C1	Vizual əlaqələr yaradır	C1.1	Poliqrafiya işlərində vizual əlaqələr yaradır
				C1.2	Poliqrafiya simvollarından müvafiq qaydada istifadə edir
				C1.3	Poliqrafiya simvollarından istifadə qaydalarını bilir
				C1.4	Poliqrafiya rənglərdə düzgün istifadə edir
				C1.5	Poliqrafiya səthin təşkilini həyata keçirir
Ç	Sözlər arasında əlaqə qurmağı bacarır	Ç1	Obyektin sadə formasını yaradır	Ç1.1	Obyektin sadə formasını yaradır və uyğun şrifti seçir
				Ç1.2	Sözü formaya yerləşdirərkən diqqət edilməli məqamları (şriftlərdə deformasiya) nəzərə alır
D	Fotoqrafiyada istifadə olunan proqramlarda işləməyi bacarır	D1	Müvafiq proqramı seçir	D1.1	Fotoqrafiya sahəsində şəkil emalı proqramları ilə işin önəmini izah edir
				D1.2	Şəkil emalı üçün müvafiq proqramı seçir
				D1.3	Proqramı istifadə edərkən diqqət edilməli məqamları sadalayır
E	Proqramın əsas əmrlərindən istifadəni bacarır	E1	Əsas əmrlərdən müvafiq qaydada istifadə edir	E1.1	Şəkil emalı zamanı əsas əmrləri tanıyır
				E1.2	Menyuların funksiyalarını izah edir
H	Şəkillərə ölçü və görüntü verməyi bacarır	H1	Şəkillərə ölçü və görüntü verir	H1.1	Prosesdə əsas məqamları təsvir edir
				H1.2	Şəkilləri böyüdərkən diqqət edilməli məqamları tanıyır
G	Şəkildə seçilmiş sahəni	G1	Alətlər qutusundan	G1.1	Seçim sahəsinin yaradılmasının əhəmiyyətini izah edir

	yaratmağı bacarır		istifadə edir	G1.2	Alətlər qutusundan müvafiq qaydada istifadə edir
				G1.3	Seçim zonasının sərhədlərinin yumşaldılmasını həyata keçirir
				G1.4	Seçim sahəsinin saxlanmasını yerinə yetirir
J	Şəkildə ton və kontrast parametrlərini nizamlamağı bacarır	J1	Şəkilə effekt verir	J1.1	Ton və kontrastın əhəmiyyətini izah edir
				J1.2	Şəkilə effektin verilməsini həyata keçirir
				J1.3	Menyu parametrlərini müvafiq qaydada nizamlayır
P	Şəkildə rəng parametrlərini nizamlamağı bacarır	P1	Effekti artırır	P1.1	Rəng dəyişiminin düzəldilməsini həyata keçirir
				P1.2	Rəngləri fərqləndirərək effektin artırılmasını yerinə yetirir
				P1.3	Rəngə təsir edən amilləri təsvir edir
O	Şəkildə lazımlı düzəlişləri aparmağı bacarır	O1	Şəkilin mövqeyini dəyişir	O1.1	Şəkilin mövqeyinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar menyulardan istifadə edir
				O1.2	Şəkilin çərçivəsini düzgün alətlərdən istifadə etməklə formalaşdırır
K	Şəkilin uyğun formatda saxlanmasını bacarır	K1	Çap üçün uyğun formatı seçir	K1.1	Şəkil saxlanma formatlarını təsvir edir
				K1.1	Şəkilin sıxılma formatının üstünlükləri və dezavantajlarını izah edir
				K1.2	Çap üçün uyğun formatları müəyyən edir
				K1.3	Fotoşəkilləri yadda saxlayarkən diqqət edilməli məqamları təsvir edir
Ş	Poliqrafiyada vizual ardıcılığı yaratmağı	Ş1	Cümlə bölgüsünü düzgün edir	Ş1.1	Cizgilərdən düzgün qaydada istifadəni həyata keçirir
				Ş1.2	Mətnə interval fərqlərini qoruyub

	bacarır				saxlayır
				Ş1.3	Cümlə bölgüsündə məna bütövlüyünü qoruyub saxlayır
				Ş1.4	Cümlə bölgüsünü axıcılığın pozulmamasına uyğun yerinə yetirir
				Ş1.5	Dairənin istifadəsini düzgün qaydada yerinə yetirir
L	Poliqrafiyada sistemlərinde işləməyi bacarır	L1	Oxları tənzimləyir və mətn arasında əlaqə yaradır	L1.1	Oxların tənzimlənməsini düzgün qaydada yerinə yetirir
				L1.2	Şaquli və üfüqi hissələr arasında vizual əlaqə yaradır
				L1.3	Bütün elementləri mərkəzdən dairəvi şəkildə genişləndərək düzür
				L1.4	Dairəvi xəttin üzərində mətni yerləşdirir
				L1.5	Mətni qapalı formaların içərisinə köçürməklə müxtəlif formalı və ölçülü fərdi mətn sütunları yaradır
				L1.6	Modul sistem üçün nümunə posterini müvafiq qaydada hazırlayır
				L1.7	İkidən çox obyektə bərabər qaydada yerləşdirir
				L1.8	Verilən ölçüyə uyğun istənilən şəkili müvafiq qaydada yaradır

Proqram tədrisi nəticəsində əldə ediləcək müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi (yanaşma/ davranış):

- Ona verilmiş vəzifələrin icrasına məsuliyyətlə yanaşmaq;
- Müxtəlif sosial şəraitlərə uyğunlaşa və bu şəraitlərdə fəaliyyət göstərmək;
- İşinin nəticələrini qiymətləndirmək;
- Müasir texnologiyalardan istifadə olunan şəraitdə fəaliyyət göstərmək, onlardan məqsədyönlü və mümkün qədər minimal risklə istifadə etmək;
- Fəaliyyətini qanunvericilik və qaydalara uyğun təşkil etmək;

- Etibarlı, məsuliyyətli və sədaqətli olmaq və işə dair öhdəlikləri yerinə yetirmək;
- Peşəkar, prinsipial, dürüst, dəqiq, eləcə də səbrli və təmkinli olmaq;
- Dəyişən iş saatlarına uyğunlaşmaq;
- Təşəbbüskar və yenilikçi olmaq;
- Müştəri-yönümlü olmaq;
- Ətraf mühit, keyfiyyət təminatı sistemi ilə bağlı məlumatlı olmaq;
- Məxfilik və gizlilik prinsiplərini gözləmək;
- Xarici görünüşü səliqəli və işdə nizamlı olmaq;
- Öyrənmə prosesində müəllim nəzarəti ilə müəyyən olunmuş tövsiyələrdən istifadə etmək.

5. Proqramın təlim nəticələri

Təlim proqramının tədrisi təhsilalanlara aşağıdakı səriştələrin əldə etməsini təmin edəcəkdir.

- PTN1. Müştərinin tələblərini və ehtiyaclarını müəyyənləşdirə bilir
- PTN2. Dizayn ediləcək məhsul növünə uyğun dizayn layihəsi tərtib edə bilir
- PTN3. Poliqrafiya işlərinə hazırlıq görməyi bacarır
- PTN4. Sözlər arasında əlaqə qurmağı bacarır
- PTN5. Fotoqrafiyada istifadə olunan proqramlarda işləməyi bacarır
- PTN6. Proqramın əsas əmrlərindən istifadəni bacarır
- PTN7. Şəkillərə ölçü və görüntü verməyi bacarır
- PTN8. Şəkildə seçilmiş sahəni yaratmağı bacarır
- PTN9. Şəkildə ton və kontrast parametrlərini nizamlamağı bacarır
- PTN10. Şəkildə rəng parametrlərini nizamlamağı bacarır
- PTN11. Şəkildə lazımlı düzənləri aparmağı bacarır
- PTN12. Şəkilin uyğun formatda saxlanmasını bacarır
- PTN13. Poliqrafiyada vizual ardıcılığını yaratmağı bacarır
- PTN14. Poliqrafiya sistemlərində işləməyi bacarır

6. Tədris planı (modul strukturu)

İxtisasın adı: Poliqrifik dizayner								
Təhsil müddəti: 1 il (ümumi orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı					Məsləhət
			I	II				
			15	10	3	9	1	
	2	3	4	6	7	8	9	10
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Çağırışaqədərki hazırlıq	25	1	1				
3	Ana dilində ünsiyyət	30	2					
4	Xarici dildə ünsiyyət	45	3					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
6	Peşə etikası	30	2					
7	Sahibkarlıq	30	2					
8	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30	2					
	Baza modulları üzrə cəm:	260	16	2				
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	370	12	19				
9	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	30	2					
10	Dizayn layihəsinin formalaşdırılması	100	4	4				
11	Mətnin nəşr üçün formalaşdırılması	85	3	4				
12	Şəkillərin nəşr üçün işlənməsi	95	3	5				
13	Poliqrifik işlərin həyata keçirilməsi	60		6				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	350	7	14	35	0		
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərin yükü	1340	35	35	35	40	0	0
	Məsləhət	20						20
	YEKUN	1360						

* Tədris planı bölmələri arasında cəmi saatların saxlanması arzu ediləndir. Ehtiyaca uyğun bölgü İşçi Qrupundan müzakirə edilərək dəyişdirilə bilər.

Tədris planında modulların tədris ardıcılığı, dərslər saatları və tədris olunduğu il və yarımlar qeyd edilir. Modullar hazırlanarkən məzmunun mənimsənilməsi və dərslər saati olaraq modulun yarımlar ərzində tamamlanması nəzərə alınmalıdır. Məzmun ardıcılığı baxımından modul bir neşə yarımlar davam etməlidirsə bu zaman modul müstəqil hissələrə ayrılaraq müvafiq ardıcılıqla tədris edilməlidir (məs. İngilis dili -1, İngilis dili -2 və s.).

İxtisasın adı: Poliqrafiya üzrə dizayner (dual təhsil)							
Təhsil müddəti: 1 il (ümumi orta təhsil)							
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslər saatlarının miqdarı				Məsl əhət
			I	II			
			15	15	7	1	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Fiziki tərbiyə	30	2				
2	Çağırışaqədərki hazırlıq	30	2				
3	Ana dilində ünsiyyət	30	2				
4	Xarici dildə ünsiyyət	45	3				
5	İKT-dən istifadə	45	3				
6	Peşə etikası	30		2			
7	Sahibkarlıq	30		2			
8	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30		2			
	Baza modulları üzrə cəm:	270	12	6	0	0	0
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	255	9	8	0	0	0
9	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	30	2				
11	Dizayn layihəsinin formalaşdırılması	60	3	1			
	Şekillərin nəşr üçün işlənməsi	60		4			
12	Mətnin nəşr üçün formalaşdırılması	60	4				

13	Poliqrafik işlərin həyata keçirilməsi	45		3			
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	420	14	14			
	İstehsalat təcrübəsi	400		8	40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1345	35	36	40	0	0
	Məsləhət	20					20
	YEKUN	1365					

Qeyd:

- 1) Dual təhsil proqramları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
- 2) Qarşılıqlı razılıq və maddi-texniki baza imkan verdikdə istehsalat təlimi tam olaraq və ya bir hissəsi işgötürən müəssisələrdə təşkil edilə bilər.

7. Modul spesifikasiyası

Tədrisi nəzərdə tutulan modulların təlim nəticələri və məzmununun təsviri

1.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi"				
	Modulun tədris saati: 30 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra fərdi sağlamlıq və təhlükəsizliyinizi qorumağı, təhlükəsizlik təlimatları, nişanları və göstərişlərinə riayət etməyi, ilk yardım və yanğından mühafizə prosedurlarını həyata keçirməyi bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: PTN15. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır PTN16. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır PTN17. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır PTN18. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN1	Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır	İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir	<ul style="list-style-type: none"> – Avadanlıqların təhlükəsizliyi – Ümumi təhlükəsizlik qaydaları – Avadanlığın istismar təlimatı 	30 saat	Nəzəri/ Praktiki
		Texniki təhlükəsizlik qaydaları və istismar üzrə təlimatın müddəalarına düzgün qaydada riayət edir	<ul style="list-style-type: none"> – Qoruyucu çəpərlər – Elektrik açarının təhlükəsizlik həddi – Avadanlığı söndürmədən müdaxilə 		Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın istismarı zamanı sağlamlığına təsir edə biləcək zərərli faktorları təsvir edir	<ul style="list-style-type: none"> – Zərərli faktorlar – "STOP"düyməsi – İş zamanı qoyulan 		Nəzəri / Praktiki

			qadağalar		
		İş paltarını maşın, dəzgah və mexanizmin fırlanan və ya hərəkətdə olan hissələrinə ilişməyəcək şəkildə geyinir	– FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) – Geyim qaydası		Nəzəri / Praktiki
PTN2	Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır	Təlimat, nişan və göstərişlərə düzgün əməl edilməsini nümayiş etdirir	– Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanları		Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın üzərində xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanlarının silinməsi və qopardılmasının fəsadlarını anlayır	– Təhlükəsizlik nişanlarının fəsadları		Nəzəri / Praktiki
PTN3	İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır	Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir	– İlkin qiymətləndirmə prosesi		Nəzəri / Praktiki
		Zərər çəkən, ilk yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləcək tədbirləri təsvir edir	– İlk yardım proseduru – Digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləməli tədbirlər		Nəzəri / Praktiki
		Kömək çağırma və məlumat ötürmə prosesini təsvir edir	– Kömək çağırma və məlumat ötürmə		Nəzəri / Praktiki
		Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurlarını həyata keçirir	– Zərərçəkənin düzgün uzadılması – Nəfəs almayan şəxsin ürək masajı		Nəzəri / Praktiki

			– Süni nəfəs vermə proseduru		
		Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır	– Kəskin qanaxmanın qarşısının alınması		Nəzəri / Praktiki
		Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları zamanı düzgün yardım göstərir	– Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütunu zədələnmələri		Nəzəri / Praktiki
		Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir	– Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
		Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım göstərir	– Kimyəvi yanıqlar zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
PTN4	Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır	Yanğınla mübarizə aparmaq üçün yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranlarını müəyyən edir	– Yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranları		Nəzəri / Praktiki
		Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə prosedurlarını düzgün şəkildə təsvir edir	– Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə proseduru		Nəzəri / Praktiki
		Mövcud təşkilati tələblərə cavab vermək baxımından yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurları düzgün izah edir	– Yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurlar		Nəzəri / Praktiki
		Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir	– Yanğın növləri və mübarizə üsulları		Nəzəri / Praktiki

		Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadə qaydalarını təsvir edir, (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən – su, köpük, CO2, quru toz, adyal)	– Yanğınsöndürənin istifadə qaydaları – Su, köpük, CO2, quru toz, adyal		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Avadanlıqları təhlükəsiz istifadə etməyi bacaracaq 2. Avadanlığın istismarı üzrə təlimatdan istifadəni bacaracaq 3. Elektrik açarının təhlükəsizlik həddində istifadəni bacaracaq 4. Zərərli faktorları tanıyacaq 5. “STOP” düyməsindən istifadəni bacaracaq 6. İş zamanı qoyulan qadağalara uyğun işləməyi bacaracaq 7. FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) düzgün istifadəni bacaracaq 8. Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanlarından istifadəni bacaracaq 9. Təhlükəsizlik nişanlarını tanıyacaq 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

2.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: “Dizayn layihəsinin formalaşdırılması”				
	Modulun tədris saati: 75 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, müştərinin tələb və ehtiyaclarını müəyyənləşdirə və dizayn ediləcək məhsul növünə uyğun dizayn layihəsi tərtib etməyi bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri PTN5. Müştərinin tələb və ehtiyaclarını müəyyənləşdirə bilir PTN6. Dizayn ediləcək məhsul növünə uyğun dizayn layihəsi tərtib edə bilir				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN 5	Müştərinin tələb və ehtiyaclarını müəyyənləşdirməyi bacarır	Məhsul ilə bağlı keyfiyyət tələblərini müəyyənləşdirir	– Keyfiyyət tələbləri	75 saat	Nəzəri / Praktiki
		Müəyyən hallarda dizayn layihəsinin formalaşdırılması ilə bağlı öz şəxsi təcrübələrinə əsaslanaraq müştəriyə təkliflər verir	– Dizayn layihəsi ilə bağlı təkliflər		Nəzəri / Praktiki
		Məhsulun təhvil verilmə tarixi və xərci kimi məsələlər ilə bağlı müştəri və ya digər səlahiyyətli şəxslər ilə razılıq əldə edir	– Razılığın əldə olunması		Nəzəri / Praktiki
PTN 6	Dizayn ediləcək məhsul növünə uyğun dizayn layihəsi tərtib etməyi bacarır	Məhsul dizaynının kompüter dəstəklili layihələndirmə üzrə proqram təminatları və ya digər müvafiq dizayn və redaktə proqramları vasitəsi ilə hazırlanması halında kompüterini hazırlayır	– Proqram təminatları		Nəzəri / Praktiki
		Poliqrafiya məhsullarının növlərinə uyğun dizayn layihəsini seçir	– Poliqrafiya məhsullarının növlərinə		

			uyğun dizayn layihəsi		
		Müştəri tələbləri və məhsulun istifadə məqsədinə uyğun olaraq orijinal dizayn layihəsini formalaşdırır	Dizayn layihəsinin formalaşdırılması		
		Hazırladığı dizayn layihəsinin müştərinin tələb və istəklərinə müvafiq olmasını yoxlayır	Tələb və istəklərinə uyğun məhsulun yoxlanması		
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Keyfiyyət tələblərini müəyyənləşdirməyi bacaracaq 2. Dizayn layihəsi ilə bağlı təkliflər hazırlamağı bacaracaq 3. Proqram təminatları ilə işləməyi bacaracaq 4. Poliqrafiya məhsullarının növlərini müəyyənləşdirməyi bacaracaq 5. Dizayn layihəsinin formalaşdırılmasını bacaracaq 6. Müştərinin tələb və istəklərinə uyğun məhsulun yoxlanmasını bacaracaq 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

3.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Mətnin nəşr üçün formalaşdırılması"				
	Modulun tədris saati: 80 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, poliqrafiya işlərinə hazırlıq görməyi və sözlər arasında əlaqə qurmağı bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: PTN7. Poliqrafiya işlərinə hazırlıq görməyi bacarır PTN8. Sözlər arasında əlaqə qurmağı bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN 7	Poliqrafiya işlərinə hazırlıq görməyi bacarır	Poliqrafiya işlərində vizual əlaqələr yaradır	<ul style="list-style-type: none"> Əlaqələrin yaradılması Hərf anatomiyası 	80 saat	Nəzəri / Praktiki
		Poliqrafiya simvollarından müvafiq qaydada	<ul style="list-style-type: none"> Ənənəvi yazılar Müasir yazılar Əl yazıları 		Nəzəri / Praktiki

		istifadə edir	– Şriftli və şriftsiz yazılar		
		Poliqrafiya simvollarından istifadə qaydalarını bilir	– Simvollarından istifadə qaydaları		Nəzəri / Praktiki
		Poliqrafiya rənglərdə düzgün istifadə edir	– Rəng məlumatı – Rənglərin psixoloji təsiri		Nəzəri / Praktiki
		Poliqrafiya səthin təşkilini həyata keçirir	– Vizual ifadədə kontrast, ritm və balans – Səthdə redaktə		Nəzəri / Praktiki
PTN 7	Sözlər arasında əlaqə qurmağı bacarır	Obyektin sadə formasını yaradır və uyğun şrifti seçir	– Obyektin sadə formasının yaradılması və uyğun şrift		Nəzəri / Praktiki
		Sözü formaya yerləşdirərkən diqqət edilməli məqamları (şriftlərdə deformasiya) nəzərə alır	Sözün formaya yerləşdirilməsi		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı

1. Poliqrafiya işlərində vizual əlaqələr yaratmağı bacaracaq
2. Poliqrafiya simvollarından müvafiq qaydada istifadəni bacaracaq
3. Poliqrafiya simvollarından istifadəni bacaracaq
4. Poliqrafiya rənglərdə düzgün istifadəni bacaracaq
5. Poliqrafiya səthin təşkilini həyata keçirməyi bacaracaq
6. Obyektin sadə formasını yaradır və uyğun şrifti seçməyi bacaracaq

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

4.	Modulun kodu:
	Modulun adı: "Şəkillərin nəşr üçün işlənməsi"
	Modulun tədris saati: 90 saat
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, fotoqrafiyada istifadə olunan proqramlarında işləməyi, şəkillərə ölçü və görüntü verməyi, seçilmiş sahəni yaratmağı, ton və kontrast parametrlərini nizamlamağı, rəng

	parametrlərini nizamlamağı, şəkilin uyğun formatda yaddaşda saxlanmasını bacaracaqsınız					
Təlim nəticələri:						
PTN9. Fotoqrafiyada istifadə olunan proqramlarda işləməyi bacarır						
PTN10. Proqramın əsas əmrlərindən istifadəni bacarır						
PTN11. Şəkillərə ölçü və görüntü verməyi bacarır						
PTN12. Şəkildə seçilmiş sahəni yaratmağı bacarır						
PTN13. Şəkildə ton və kontrast parametrlərini nizamlamağı bacarır						
PTN14. Şəkildə rəng parametrlərini nizamlamağı bacarır						
PTN15. Şəkildə lazımlı düzəlişləri aparmağı bacarır						
PTN16. Şəkilin uyğun formatda saxlanmasını bacarır						
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması	
PTN9	Fotoqrafiyada istifadə olunan proqramlarda işləməyi bacarır	Fotoqrafiya sahəsində şəkil emalı proqramları ilə işin önəmini izah edir	– Şəkil emalı proqramlarının əhəmiyyəti	90 saat	Nəzəri / Praktiki	
		Şəkil emalı üçün müvafiq proqramı seçir	– Şəkil emalı proqramları		Nəzəri / Praktiki	
		Proqramı istifadə edərkən diqqət edilməli məqamları sadalayır	– Diqqət edilməli məqamlar		Nəzəri / Praktiki	
PTN10	Proqramın əsas əmrlərindən istifadəni bacarır	Şəkil emalı zamanı əsas əmrləri tanıyır	– Alətlər qutusu – Seçim alətləri – Rəsm alətləri – Təsvir alətləri – Alət qısa yolları		90 saat	Nəzəri / Praktiki
		Menyuların funksiyalarını izah edir	– Şəkil menyusu – Filtr menyusu – Bax (View) menyusu – Windows menyusu			Nəzəri / Praktiki
PTN11	Şəkillərə ölçü və görüntü verməyi bacarır	Prosesdə əsas məqamları təsvir edir	– Piksel – Görüntü imkanı – Anti-aliasing		90 saat	Nəzəri / Praktiki
		Şəkilləri böyüdərkən diqqət edilməli	– İnterpolyasiya			Nəzəri / Praktiki

		məqamları tanıyır		
PTN12	Şəkildə seçilmiş sahəni yaratmağı bacarır	Seçim sahəsinin yaradılmasının əhəmiyyətini izah edir	– Seçim sahəsinin yaradılması	Nəzəri / Praktiki
		Alətlər qutusunda müvafiq qaydada istifadə edir	– Alətlər qutusu və ondan istifadə	Nəzəri / Praktiki
		Seçim zonasının sərhədlərinin yumşaldılmasını həyata keçirir	– Seçim zonası və sərhədlərinin yumşaldılması	Nəzəri / Praktiki
		Seçim sahəsinin saxlanmasını yerinə yetirir	– Seçim sahəsinin saxlanması	Nəzəri / Praktiki
PTN13	Şəkildə ton və kontrast parametrlərini nizamlamağı bacarır	Ton və kontrastın əhəmiyyətini izah edir	– Ton və kontrastın əhəmiyyəti	Nəzəri / Praktiki
		Şəkilə effektin verilməsini həyata keçirir	– Şəkilə effektin verilməsi	Nəzəri / Praktiki
		Menyu parametrlərini müvafiq qaydada nizamlayır	– Menyu parametrlərinin nizamlanması	Nəzəri / Praktiki
PTN14	Şəkildə rəng parametrlərini nizamlamağı bacarır	Rəng dəyişiminin düzəldilməsini həyata keçirir	– Rəng dəyişiminin düzəldilməsi	Nəzəri / Praktiki
		Rəngləri fərqləndirərək effektin artırılmasını yerinə yetirir	– Effektin artırılması	Nəzəri / Praktiki
		Rəngə təsir edən amilləri təsvir edir	– RGB Rəng Sistemi – CMYK Rəng Sistemi – Menyu Parametrləri	Nəzəri / Praktiki
PTN15	Şəkildə lazımlı düzəlişləri aparmağı	Şəkilin mövqeyinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar menyulardan	– Menyu funksiyaları – Xüsusiyyətləri	Nəzəri / Praktiki

	bacarır	istifadə edir			
		Şəkilin çərçivəsini düzgün alətlərdən istifadə etməklə formalaşdırır	– Şəkilin çərçivəsinin formalaşdırılması		Nəzəri / Praktiki
PTN16	Şəkilin uyğun formatda saxlanmasını bacarır	Şəkil saxlanma formatlarını təsvir edir	– Tiff, Jpeg – Bmp, Raw, Giff, Psd		Nəzəri / Praktiki
		Şəkilin sıxılma formatının üstünlükləri və dezavantajlarını izah edir	– Sıxılma formatının üstünlük və dezavantajları		Nəzəri / Praktiki
		Çap üçün uyğun formatları müəyyən edir	– Çap üçün uyğun formatlar		Nəzəri / Praktiki
		Fotoşəkilləri yadda saxlayarkən diqqət edilməli məqamları təsvir edir	– Format seçimləri – Müvafiq qovluq seçimi		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı

1. Şəkil emalı proqramlarında işləməyi bacaracaq
2. Şəkil emalı zamanı əsas əməlləri biləcək
3. Şəkil menyusundan istifadəni bacaracaq
4. Filtr menyusundan istifadəni bacaracaq
5. Bax (View) menyusundan istifadəni bacaracaq
6. Windows menyusundan istifadəni bacaracaq
7. Alətlər qutusunda istifadəni bacaracaq
8. Seçim alətləri ilə işləməyi bacaracaq
9. Rəsm alətləri ilə işləməyi bacaracaq
10. Təsvir alətləri ilə işləməyi bacaracaq

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

5.	Modulun kodu:
	Modulun adı: "Poliqrafik işlərin həyata keçirilməsi"
	Modulun tədris saati: 60 saat
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, poliqrafiyada vizual ardıcılığı və həmin sistemdə işləməyi bacaracaqsınız

Təlim nəticələri:					
PTN17. Poliqrافیyada vizual ardıcılığı yaratmağı bacarır					
PTN18. Poliqrافیyada sistemlərində işləməyi bacarır					
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN17	Poliqrافیyada vizual ardıcılığı yaratmağı bacarır	Cizgilərdən düzgün qaydada istifadəni həyata keçirir	– Cizgilərdən istifadə	60 saat	Nəzəri / Praktiki
		Mətnə interval fərqlərini qoruyub saxlayır	– Mətnə interval fərqləri		Nəzəri / Praktiki
		Cümlə bölgüsündə məna bütövlüyünü qoruyub saxlayır	– Cümlə bölgüsündə məna bütövlüyü		Nəzəri / Praktiki
		Cümlə bölgüsünü axıcılığın pozulmamasına uyğun yerinə yetirir	– Cümlə bölgüsünü axıcılıq		Nəzəri / Praktiki
		Dairənin istifadəsini düzgün qaydada yerinə yetirir	– Dairənin istifadəsi		Nəzəri / Praktiki
PTN18	Poliqrافیyada sistemlərində işləməyi bacarır	Oxların tənzimlənməsini düzgün qaydada yerinə yetirir	– Oxların tənzimlənməsi	60 saat	Nəzəri / Praktiki
		Şaquli və üfüqi hissələr arasında vizual əlaqə yaradır	– Şaquli və üfüqi hissələr və əlaqələr		Nəzəri/ praktiki
		Bütün elementləri mərkəzdən dairəvi şəkildə genişləndərək düzür	– Elementlərin mərkəzdən dairəvi şəkildə düzülməsi		Nəzəri/ praktiki
		Dairəvi xəttin üzərində mətni yerləşdirir	– Dairəvi xətt üzərində mətnin yerləşdirilməsi		Nəzəri/ praktiki
		Mətni qapalı formaların içərisinə köçürməklə müxtəlif formalı və ölçülü fərdi mətn sütunları yaradır	– Mətnin qapalı formalara köçürülməsi		Nəzəri / Praktiki

		Modul sistem üçün nümunə posteri müvafiq qaydada hazırlayır	– Nümunə posterin hazırlanması		Nəzəri/ praktiki
		İkidən çox obyekt bərabər qaydada yerləşdirir	– Obyekt bərabər qaydada yerləşdirilməsi		Nəzəri/ praktiki
		Verilən ölçüyə uyğun istənilən şəkili müvafiq qaydada yaradır	– Ölçüyə uyğun şəkilin yaradılması		Nəzəri/ praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cizgilərdən istifadəni bacaracaq 2. Mətdə interval fərqlərini bacaracaq 3. Cümlə bölgüsündə məna bütövlüyünü bacaracaq 4. Cümlə bölgüsünü, axıcılığı bacaracaq 5. Dairənin istifadəsini bacaracaq 6. Oxların tənzimlənməsini bacaracaq 7. Şaquli və üfüqi hissələr və onlar arasında əlaqəni bacaracaq 8. Elementlərin mərkəzdən dairəvi şəkildə düzülməsini bacaracaq 9. Dairəvi xətt üzərində mətnin yerləşdirilməsini bacaracaq 10. Mətnin qapalı formalara köçürülməsini bacaracaq 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

8. Attestasiya və qiymətləndirmə

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 13 mart 2019-cu il tarixli KQ-06 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" əsasında həyata keçirilir.

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə prosesindən müvəffəqiyyət əldə etmiş təhsilalanlar peşə təhsili haqqında sertifikat əldə edəcəkdir.

9. Tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

"Poliqrafiya üzrə dizayner" ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

10. Tövsiyə edilən alət və avadanlıqların siyahısı

1. Yanğın söndürmə avadanlığı;
2. Fərdi mühafizə vasitələri;
3. Ofis və dəftərxana ləvazimatları;
4. Eskiz lenti və kağızı;
5. Kompüter və periferiya qurğuları (printer, skaner, qrafik planşet və s.);
6. Densitometr;
7. Lupa;
8. “pantone” rəng palitra topluları (pantone, pantone-cmyk, cmyk və s.);
9. Kompüter dəstəklı layihələndirmə üzrə tətbiqi proqramlar;
10. Nəşriyyat və çoxsəhifəli multimedia dizayn proqramları;
11. Məzmun tərtib etmək və sənədləşdirmə işlərini həyata keçirmək üçün istifadə
12. olunan proqramlar (microsoft office, adobe acrobat və s.);
13. Təmizlik vasitələri.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
  - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları

- üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
  9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat” (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
  10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
  11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
  12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla “Stem” fənni əlavə olaraq tədris olunur.